

AZ EURÓPAI TÁRSADALOMTUDOMÁNYI INFORMÁCIÓS KÖZPONTOK MÁSODIK KONFERENCIÁJA

Blazejevko, 1978. október 16–21.

SZ. NAGY Lajos

A Poznantól mintegy 40 km-nyire fekvő településen a Lengyel Tudományos Akadémia rendezésében került sor a II. ECSSID (European Conference on Social Sciences Information and Documentation) konferenciára. (A betűszó használatából eredő tautológiát – „konferencia konferenciája” – újabban már elkerülhetővé teszi az a tény, hogy az elnevezés „Conference” szavát a mostani ülés „Cooperation”-ra változtatta). A lezajlott tanácskozás az 1977. júniusi moszkvai összejövetel folytatása volt. (Erről lásd Dr. RÓZSA György beszámolóját: Könyvtári Figyelő 1978. 1. sz. 68–72. p.) A résztvevők most is a helsinki záróokmányt aláíró országokból kerültek ki: 22 európai ország, valamint Kanada (megfigyelővel) képviseltette magát. A jelenlevők létszámából és intézményi háttéréből az tűnt ki, hogy a szocialista országok nagyobb jelentőséget tulajdonítanak a kooperációnak (8 országból 31 küldött). A nyugat-európai országokból többen most is úgy vettek részt, hogy legjobb esetben egy-egy társadalomtudományi könyvtár, intézmény vagy ágazat állt mögöttük; az adott ország társadalomtudományi információs politikájának képviselőjére nem voltak felhatalmazva (14 országból 25 személy). Ugyanakkor a konferencia jelentőségét mutatta, hogy jelentős nemzetközi könyvtári és dokumentációs szervezetek küldték el képviselőiket (UNESCO, IFLA, ICSSDI, MISZON, FID) – az utolsónak említett szervezetet Dr. FÖLDI Tamás, az MTA Közgazdasági Információs Csoportjának igazgatója képviselte.

A moszkvai konferenciát követően a Bécsi Központ (Vienna Center) három bizottságot hozott létre: ezek feladata volt a II. konferencia munkaokmányainak elkészítése. Az első bizottság az európai együttműködés fejlesztésének módjaival foglalkozott, a másodiknak a folyamatban levő kutatások dokumentációja és a kutatásnyilvántartás kérdései voltak a témája, a harmadiké pedig az automatizálás és az ezzel összefüggő kompatibilitás kérdésköre. E munkabizottság nevében az INION a konferencia idejére elkészített egy bibliográfiát is a matematikai módszerek társadalomtudományi alkalmazásával foglalkozó nemzetközi irodalomról, orosz nyelven.

A plenáris ülések eszmecseréinek kiindulópontjai a fenti dokumentumok voltak, de a tanácskozások azután jóval szélesebb körre is kiterjedtek. Főleg Adam SCHAFF professzornak, a Bécsi Központ elnökének kezdeményezése nyomán két kérdéskör került a megbeszélések homlokterébe: az információs együttműködés lehetőségeinek és módozatainak keresése, valamint a Bécsi Központ pénzügyi megerősítésének, támogatásának problémája. Az együttműködés módozataira vonatkozóan több konkrét javaslat is elhang-

zott. Általános volt az a vélemény, hogy igazán hatékonyak az egy adott munkára vagy célra irányuló, két-három intézmény vagy ország közt létrejövő információs-dokumentációs kapcsolatok lehetnek. Éppen ezek elősegítése és összefogása lehet az ECSSID (és a Bécsi Központ) egyik fontos feladata. A pénzügyi támasz kérdésében – többek között a nyugati országok delegációinak a már említett összetételéből következően – a vártnál kevesebb előrelépés történt. A bolgár, a lengyel és a szovjet akadémia ajánlott föl anyagi támogatást nemzeti valutában. Hasonlóan konkrét felajánlást csak a holland delegáció vezetője tett még, s néhány nyugati ország képviselője bejelentette, hogy megkísérli megnyerni nemzeti hatóságait a hozzájárulásra.

A konferencia kilenc pontból álló Ajánlások-at fogadott el az 1979–80-as évek programjával. E program a következő:

1. A Bécsi Központi közös kiadványokat (bibliográfiák, címtárak) tesz közzé a részt vevő országok támogatásával.
2. A Bécsi Központ szervezésében szemináriumok, tanfolyamok rendezésére kerül sor az információs szakemberek képzésének és továbbképzésének céljából.
3. Az IFLA és az ECSSID együttműködésével sor kerül a nemzeti információs központok azonosítására, valamint a publikációk és információk cseréjének fejlesztésére.
4. A folyamatban levő kutatások és a kutatásnyilvántartás cseréjének megszervezésével – kapcsolódva az UNESCO rendszeréhez – a 2. munkabizottság foglalkozik.
5. Megvizsgálják a gépi adatbázisok cseréjének lehetőségét.
6. ECSSID Newsletter-t (Tájékoztató) indítanak, amelynek célja – a tájékoztatáson kívül – az, hogy a konferenciák közötti időszakban tartsa a kapcsolatot a részt vevő országok között, és az együttműködést elősegítő javaslatoknak fórumot biztosítson.
7. A III. ECSSID-konferencia alkalmából – amelyre a terv szerint 1980-ban kerül sor – kiállítást rendeznek a társadalomtudományi információ tárgyköréből és anyagaiból.
8. A 3. munkabizottság napirendre tűzi az indexelő nyelvek kompatibilitásának kérdését, és erről munkaanyagot készít a III. konferencia idejére.
9. Címtár készül az európai társadalomtudományi információs központokról (ECSSID Euroguide), amelyhez azután évente kiegészítést csatolnak. (1980-tól).

Az Ajánlások-ból képet alkothatunk arról, hogy milyen stádiumban van az együttműködés, és hogy hozzávetőleg milyenek lehetnek elvárásaink az ECSSID működésével kapcsolatosan. Láthatjuk egyrészt azt, hogy a kísérleti stádiumon még nem jutott túl igazában; másrészt pedig azt, hogy a szocialista országok fontos kezdeményező szerepet töltenek be a konferenciákon. Ez utóbbinak világos példája, hogy az említett ECSSID Newsletter megindítását és szerkesztését Magyarország (az Akadémiai Könyvtár) javasolta és vállalta; az Euroguide-ot a Bolgár Tudományos Akadémia készíti el, s a kompatibilitás kérdésével foglalkozó munkabizottságot a szovjet Vinogradov vezeti.

Ezidőszerint az ECSSID jelentősége – a Kelet és Nyugat közti párbeszéd újabb lehetőségének megteremtésén túl – két területen tapintható ki elsősorban. Az egyik ezek közül az információs és dokumentációs intézmények vezetői és szakemberei közti kapcsolatteremtés lehetősége. Ez azért lényeges, mert általuk – és erre a jelenlegi ülésen is volt példa – az országok vagy intézmények hasznos információs kapcsolata jöhet létre; azaz alapja lehetnek a már korábban említett kétoldalú egyezmények megszü-

letésének és hasznosításának. A másik lehetőség a miénkhez hasonló kis országokat érinti sorban: e konferenciák ugyanis lehetőséget biztosítanak arra is, hogy i n t é z m é n y e i n k e t, szolgáltatásainkat megismertessük és propagáljuk, s ezzel esetleg újabb kapcsolatok létesítéséhez adjunk alapot. A jelen konferencia idején biztosított lehetőséggel – hogy ti. az ülésterem előterében volt mód a különböző kiadványok bemutatására – küldöttségünk megfelelően élt.

A magyar delegáció Dr. RÓZSA György vezetésével a Társadalomtudományi Információs Munkabizottság munkájában részt vevő intézmények (Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, Könyvtártudományi és Módszertani Központ) tagjaiból tevődött össze. Egyértelműen hasznos volt számunkra, hogy a hazai társadalomtudományi információs rendszer tervezési és szervezési munkálatai közben kitekintést kaptunk a többi európai ország g y a k o r l a t á r a é s a n e m z e t k ö z i k a p c s o l a t t e r e m t é s l e h e t ő s é g e i r e – éppen ezért a magyar küldöttség összeállítására nézve továbbre is ezt a gyakorlatot tartjuk követendőnek.

„Szakrészlegesítés”

Hamarosan láthatja új részlegünket, amelyet a klasszikusok zsargonba történő fordításainak nyitunk.
(A Library Association Record humorából)